

ઈતિહાસ

- (1) ભારતીય સંસ્કૃતિ અને સંસ્કારિતાના મૂળાધાર:
સિંધુખીણની સંસ્કૃતિ, વેદકાલીન સંસ્કૃતિ – સંગમ યુગની વિશેષતઓ.
- (2) ધાર્મિક આંદોલનો અને તેનું મહત્વ:
 - જૈન ધર્મ
 - બૌદ્ધ ધર્મ
 - ભાગવત ધર્મ
 - બ્રાહ્મણ ધર્મ
- (3) મૌર્ય સામ્રાજ્ય – તેનું વહીવટી તંત્ર – અશોકની સિદ્ધીઓ.
- (4) ગુપ્ત સામ્રાજ્યનો ઉદય અને વિકાસ – હર્ષવર્ધનની કારકિર્દી
- (5) ગુપ્તકાલીન વહીવટી તંત્ર– કૃષિ – વેપાર – સમાજ– કલા – સ્થાપત્ય – વિજ્ઞાન – અગ્નિએશિયા સાથેના સંબંધો.
- (6) ભારતીય સંસ્કૃતિને પક્ષવો, રાષ્ટ્રકૂટો અને ચૌલોનું પ્રદાન.
- (7) પૂર્વ મધ્યાકાલીન (રાજપૂત યુગ)ની સંસ્કૃતિ – સમાજરચના – રાજ્યતંત્ર – વેપાર–વાણિજ્ય – ધર્મ – સાહિત્ય – કલા – વિદેશો સાથેનો વેપાર – શંકરાચાર્ય.
- (8) ભારત ઉપરના મહમૂદ ગઝની અને મહંમદ ઘોરીના આક્રમણો – તેની અસરો.
- (9) દિલ્હી સલ્તનત (ઈ.સ. 1206 થી 1526) ગુલામ – ખલજી – તઘલક અને લોદી વંશની સિદ્ધીઓ – વહીવટી તંત્ર – મહેસૂલી અને લશ્કરી પદ્ધતિઓ – અર્થવ્યવસ્થા – સમાજજીવન – સંસ્કૃતિનો સમન્વય – સાહિત્ય – કલા – સલ્તનતનાં પતનનાં કારણો.
- (10) પ્રાંતિક રાજ્યો – વિજયનગરનું રાજ્ય ઉદય, વિકાસ અને પતન – વહીવટી તંત્ર – સામાજિક અને આર્થિક સ્થિતિ – સાંસ્કૃતિક વારસો – મહમદ બેગડાના સમયનું ગુજરાત.
- (11) હિન્દુ–મુસ્લિમ સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક સમન્વય, ભકિત આંદોલન, ઉદગમનાં પરિબળો – અસરો – મહત્વ.
- (12) ઉત્તર ભારતમાં સર્વોપરિતા માટે મુઘલ – અફઘાન સંઘર્ષ (ઈ.સ. 1526 થી 1551), શેરશાહ સુરના સુધારા.
- (13) મુઘલ સમ્રાટ અકબર, જહાંગીર, શાહજહાં અને ઔરંગઝેબની ધાર્મિક નીતિ અને સિદ્ધીઓ – મુઘલોનો વારસો – વહીવટી તંત્ર – અર્થતંત્ર શિક્ષણ – સાહિત્ય – કલા અને સ્થાપત્ય.
- (14) મુઘલ સામ્રાજ્યના પતનનાં અને મરાઠા સત્તાના ઉદયનાં કારણો – શિવાજીની સિદ્ધીઓ – તેનું વહીવટી તંત્ર – લશ્કરી વ્યવસ્થા ચોથ અને સરદેશમુખી – મરાઠા રાજ્યનો વિસ્તાર – પાણીપતની ત્રીજી લડાઈ (ઈ.સ. 1761) – પરિબળો અને પરિણામો.
- (15) ભારતમાં બ્રિટિશ ઈસ્ટ ઈન્ડિયા કંપનીના શાસનની સ્થાપના, તેની સામાજિક અને આર્થિક અસરો.

- (16) 185નો વિપ્લવ – કારણો, મુખ્ય બનાવો, નિષ્ફળતાનાં કારણો, સ્વરૂપ, પરિણામો અને મહત્વ.
- (17) ભારતમાં ઓગણીસમી સદીમાં સામાજિક અને ધાર્મિક સુધારણાની પ્રવૃત્તિઓ, પરિબલો, મુખ્ય સંસ્થાઓ – અસરો.
- (18) ભારતમાં ઓગણીસમી સદીમાં રાષ્ટ્રવાદનો ઉદભવ – હિંદી રાષ્ટ્રીય મહાસભાની સ્થાપના અને તેની પ્રારંભિક કામગીરી (1885–1920)
- (19) ભારતની રાષ્ટ્રીય ચળવળનું બીજું સોપાન (1920 થી 1947)
- (20) કોમવાદનો ઉદભવ, વિકાસ અને તેની રાષ્ટ્રીય આંદોલનો ઉપર અસરો, મહાસભામાં ડાબેરી પાંખનો ઉદગમ અને વિકાસ, સમાજવાદીઓ અને સામ્યવાદીઓનું કાર્ય અને મહત્વ.
- (21) ભારતમાં અને ભારતની બહાર ક્રાંતિકારી ચળવળ, આઝાદ હિંદ ફોજ અને સુભાષચંદ્ર બોઝ.
- (22) ભારતમાં સામાજિક સુધારામાં ગાંધીજી અને ડૉ. આંબેડકરનું પ્રદાન, અસ્પૃશ્યતા નિવારણના વિશેષ સંદર્ભમાં.
- (23) ભારતનાં રાષ્ટ્રીય આંદોલનોમાં ગાંધીજી, જવાહરલાલ નેહરુ અને સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલનું પ્રદાન.
- (24) ભારતનાં બંધારણની લાક્ષણિકતાઓ.

WWW.RIIVPRAVESH.COM